VKHZ
Vrienden Kastelen Holland & Zeeland

Algemeen Nut Beoogende Instelling ANBI

Nieuwsbrief
Jaargang 2026 nr. 37

Symposium 10 jaar VKHZ

"Recent onderzoek naar kastelen en buitenplaatsen in Holland en Zeeland"

Er zijn nog plaatsen beschikbaar!

Zaterdag 28 november 2026
Aanvang: 13.00 uur - Einde: 18.00
Locatie: Huis van Hilde; Westerplein 6, Castricum
Toegang: vooraf aanmelding vereist. ***(Max. 100 plaatsen)***
Voor begunstigers vrij entree,
voor introducés en overige deelnemers: € 15,-- p.p.

VKHZ
Vrienden Kastelen Holland en Zeeland
10 jaar

Beste Kastelenvriend(in),

Nieuws van de VKHZ
Dit jaar bestaat de VKHZ 10 jaar en dat gaan wij vieren met het **Symposium: "Recent onderzoek naar het buitenleven in Holland en Zeeland",** op 28 november a.s.. Het belooft een mooie, maar drukke middag te worden met maar liefst 6 lezingen.

Het Symposium: "Recent onderzoek naar kastelen en buitenplaatsen in Holland en Zeeland" is voor iedereen toegankelijk, waarbij de begunstigers van de VKHZ vrij toegang hebben!

Introducés en andere belangstellenden vragen wij € 15,- voor hun deelname!
Toegang is incl. lezingen, koffie/thee, gebakje en naborrel!

Het Symposium vindt plaats in de "Tribunezaal" van het Huis van Hilde *(max. 100 plaatsen)*, aanvang **stipt** om 13.00 uur. U wordt vanaf 12.30 uur ontvangen in het "Museumcafé".

U kunt zich aanmelden via een briefje naar:
V.K.H.Z. p/a. Molenleede 13, 2991 WB Barendrecht. (Vergeet u de postzegel niet!)
Telefonisch: 0180 854 501 - E-mail naar: info@vkhz.nl

Boekenbeurs
Tijdens de inloop, pauze en borrel is er ook een bescheiden 2e hands boekenmarkt!
Wellicht vindt U het boek dat U altijd al zocht!
Graag enig contant geld hiervoor meenemen svp indien u hiervoor interesse heeft.

Het Symposium: "Recent onderzoek naar kastelen en buitenplaatsen in Holland en Zeeland" wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Nederlandse Kastelen Stichting De VKHZ is de NKS hiervoor zeer erkentelijk!

Nederlandse Kastelen Stichting

Nieuw publicatie

Doen in Historisch Groen

Een boek dat is geschreven voor de groep vrijwilligers die werken in ons groene erfgoed. Landgoederen en buitenplaatsen hebben tegenwoordig geen tuinbazen meer in dienst maar een groeiend leger aan vrijwilligers. Daarom is het belangrijk dat ze zelf ook de kennis hebben om de historische tuinen, parken en moestuinen te kunnen onderhouden.

De Stichting Kennisontwikkeling Groen Erfgoed (SKGE) heeft voor deze mensen met steun van een aantal fondsen dit boek gerealiseerd. Ook zijn er een stel e-learning modules ontwikkeld. Algemene zaken als beplanting en duurzaamheid komen aan de orde. Je kunt lezen over stinzenplanten, borders en bloemperken, Engels hout. Slingervijvers en zichtlijnen. In ieder hoofdstuk staat een stukje geschiedenis én tips voor hedendaags onderhoud. Ook de ervaringen van enkele vrijwilligers staan in het boek verweven met de informatie. Het boek en de modules sluiten aan bij de opleiding Hovenier Historisch Groen.

Alles bij elkaar is het een erg prettig leesbaar boek met een schat aan kennis en praktische tips.

Auteur: Deyke van Donkelaar
Het boek bevat 224 pagina's en is voor € 29,95 + € 5,00 te koop via de website van de SKGE.
Ook te koop bij verschillende historische tuinen en parken.
ISBN 978-90-9041211-5.

K & B in het Nieuws

Dertien kanshebbers voor de sKBL-Ithakaprijs 2026

Op donderdag 15 oktober 2026 wordt op Op Hodenpijl te Schipluiden (ZH) de twaalfde sKBL-Ithakaprijs uitgereikt. Deze boekenprijs bekroont recente boekuitgaves die betrekking hebben op kastelen, historische buitenplaatsen en landgoederen (KBL). Deze prijs wordt sinds 2014 jaarlijks uitgereikt en is een stimulans om de kennis, waardering en zichtbaarheid van KBL in Nederland te vergroten. De winnaar wordt op de uitreiking op 15 oktober door juryvoorzitter Johan de Haan bekend gemaakt.

Dit jaar zijn maar liefst dertien inzendingen ontvangen. Daarmee blijven boeken over dit onderwerp populair. Aan de prijs is een geldbedrag van €5.000,- verbonden en daarmee is dit de grootste prijs op het gebied van onderzoek naar historische buitenplaatsen.

Onder de ingezonden boeken onder andere: Kastelen en adellijke huizen in het Westland en Midden Delfland, Ter Coulster opgedolven. Archeologische vindplaatsen op Landgoed Ter Coulster in Heiloo vanaf de 14de eeuw en Marie van Bylandt**.**

(Bron: Persbericht sKBL; 22 sept. 2026)

Provincie erkent: villa's bedreigen landschap rond Ruïne van Brederode

Het provinciebestuur is van mening dat de bouw van drie villa's naast de Ruïne van Brederode het Beschermd Landschap van Zuid-Kennemerland aantast. Het lijkt ook met de provinciale Omgevingsverordening in strijd te zijn.

De provincie wil daarom in beroep gaan tegen het besluit van de gemeente Velsen om de bouw wel door te laten gaan. De Ruïne van Brederode heeft een belangrijke cultuurhistorische functie als middeleeuws monument, ook vanwege het landschap eromheen en de geschiedenis die ermee samenhangt. Ondanks de bezwaren van bewoners, erfgoed- en natuurorganisaties stemde de gemeenteraad van Velsen toch voor de bouw. Er zijn enkele politieke partijen, zoals SP en D'66, in Velsen die vragen hebben gesteld, maar geen bevredigend antwoord hebben ontvangen.

(Bron: SP.nl; 15 juli 2026; IJmuider courant, 7 juni 2026
Foto: Hans Brandhorst)

Soap over landgoed Olaertsduyn gaat door

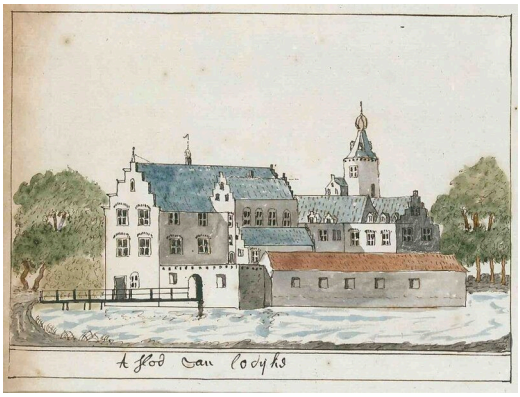
In 1910 is Olaertsduyn te Rockanje gebouwd door de Rotterdamse havenbaron Van Hoey Smith. Hij woonde in Trompenburg te Rotterdam en gebruikte het in de zomermaanden. Na de Tweede Wereldoorlog wordt het verhuurd aan de Volkshoogeschool. Het landgoed heeft bovendien 12,5 hectare land.

Sinds 2016 is Meindert van Buuren eigenaar van landgoed Olaertsduyn, inclusief een conferentiehotel en de grond met buitengebouwen. Het hotel is verhuurd aan uitzendbureaus die er arbeidsmigranten in hebben geplaatst. De Raad van State heeft laten weten dat dat volgens het bestemmingsplan niet is toegestaan. Omdat deze verhuur niet stopte is er inmiddels een miljoenenschuld via dwangsommen ontstaan. Hierdoor is de hypotheek niet afbetaald en de hypotheekverstrekker heeft besloten om via een executieveiling het landgoed te verkopen, maar wil wel via de rechtbank toestemming hiervoor krijgen. De gemeente Voorne aan Zee heeft van de gemeenteraad toestemming gekregen om het voor 4,8 miljoen te kopen. De rechtbank heeft besloten dat de verkoop door de hypotheekverstrekker plaats mag vinden en dat de gemeente het mag kopen.

Maar volgens de huurovereenkomst mag van Buuren erin blijven wonen. Er komen extra bladzijden van de overeenkomst tevoorschijn waarin staat dat hij ook na verkoop daar mag blijven huren en wonen. De rechtbank is het hiermee eens. Het is wel zeker dat de arbeidsmigranten vertrekken. De gemeente wil eigenlijk het hotel laten slopen.
Inmiddels heeft van Buuren een schadeclaim van 8 miljoen bij de gemeente neergelegd. Volgens hem heeft hij door het gedrag van de gemeente zakelijke schade geleden en is zijn reputatie beschadigd.
Volgens B en W van Voorne aan Zee zullen ze blijven handhaven als op het landgoed zaken gebeuren, die in strijd zijn met de bestaande afspraken en het bestemmingsplan. Volgens hen kan er geen sprake zijn van permanente bewoning van het landhuis.

(Bron: Rijnmond.nl; 19 juni 2026; 8 juli 2026
Foto; Hans Brandhorst)

Start archeologisch onderzoek in de Zeeuwse delta

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed doet in de zomer onder water onderzoek in Zeeland. Er worden drie locaties onderzocht: een negentiende-eeuw scheepswrak, een locatie van een Romeins heiligdom én een verdronken kasteel uit de Middeleeuwen.
In 2025 heeft de regering het besluit genomen om de maritieme erfgoedzorg te verbeteren met eenmalig financiële middelen. Dit jaar vindt de voorbereiding plaats van het Programma Impuls Maritieme Archeologie, dat vanaf 2027 wordt uitgevoerd. De Delta in Zeeland en Zuid-Holland krijgen hierin de nadruk.
Voor ons is de locatie van Kasteel Lodijke interessant in het oostelijk deel van de Oosterschelde in het Verdronken Land van Zuid-Beveland . In een rijmkroniek uit 1301 wordt al melding gemaakt van ‘t huys te Lodike’. In de kroniek wordt verteld dat graaf Jan van Holland in 1299 op de vlucht was voor Jan van Renesse en zich in het kasteel van Lodijke in veiligheid wist te brengen.
De heerlijkheid van Lodijke behoorde toe aan de heren van Reimerswaal, die waarschijnlijk het kasteel hebben gebouwd.
In de Sint-Felixvloed van 1530 is het kasteel en het dorp overspoeld. In 1532 was de Allerheiligenvloed op 2 november het definitieve einde van kasteel en dorp. De restanten zijn uiteindelijk helemaal onder water verdwenen.
Sportduikers hebben in de jaren negentig muurresten van het kasteel teruggevonden op de zeebodem. Foto’s tonen muurresten van één tot vier meter hoog en zo’n zestien meter lang. Doordat er na 1532 een gat is ontstaan van zo’n twintig meter diep, zullen het niet de oorspronkelijke muren op de juiste plaats zijn, ze zijn verspoeld en de plattegrond is dus erg moeilijk te reconstrueren.
Het doel van het onderzoek nu is: bouwwijze, datering en staat van conservering. De duikers werken met Surface Supplied Equipment, op diepte en bij stromingen op de drie zeer verschillende plekken. Men hoopt hieruit veel expertise op te doen, ook voor andere locaties

(Bron: De Erfgoedstem; 3 juli 2026 -
afbeelding; Wikipedia Commons; Atlas Schoemaker,
impressie Kasteel Lodijke, ca 1720)

Groen licht voor behoud Kasteel Oud-Wassenaer

De gemeente Wassenaar, de provincie Zuid-Holland en het Nationaal Restauratiefonds hebben de financiën bijna rond voor de restauratie van Kasteel Oud-Wassenaer. Dan kan Monumentenbezit het kasteel verwerven en blijft een van de top 100 rijksmonumenten van Nederland behouden voor de toekomst. Het kasteel staat al jarenlang leeg en raakte in verval. Het gebouw, maar ook het interieur en de historische betekenis van de plek zijn beeldbepalend voor Wassenaar. Op deze plek zijn buitenplaatscultuur, internationale diplomatie en lokale geschiedenis met elkaar verweven. Vanaf begin 2025 voerde Monumentenbezit al het beheer over het geheel, op verzoek van provincie en gemeente. In die tijd is het wind- en waterdicht gemaakt en verder verval is hierdoor tegengegaan.

De erfgoedwaarde is in kaart gebracht en ook is een totaalplan voor aankoop, restauratie, verduurzaming en herbestemming uitgewerkt. Zo wordt de restauratie door privaat-publieke samenwerking mogelijk gemaakt. De totale benodigde hoeveelheid geld bedraagt ca 12 miljoen euro.

(Bron: Gemeente Wassenaar; 3 juli 2026)
Foto: Albert Speelman)

Toen in Dordt: hoe de 'Daniëls' het Huis te Merwede lieten bouwen

Van Huis te Merwede is niet meer dan een stuk muur en een torentje over. Het was ooit een groot kasteel. Maar hoe zag het er uit en wie woonden er?
Het begon met de familie van der Merwede, bij wie de oudste zoon altijd Daniël werd genoemd. Hierom werd de familie ook wel de Daniëls genoemd. Ze waren in bezit van een heerlijkheid in Dordrecht, maar de stad had door een groeiende bevolking steeds meer plaats nodig om huizen neer te zetten. Daniël II verkocht grond aan de gemeente, maar behield zijn adellijke rechten. De verkoop maakte de familie erg rijk. Zijn zoon Daniël III raakte in rond 1300 in strijd met de stad Dordrecht. Hierbij werden er twee van zijn broers vermoord door de Dordtenaren. Daarom verliet hij de stad en bouwde een groot en massief kasteel: Huis te Merwede. De muren waren twee meter dik en er was een woontoren.
Het kasteelgebied was goed te verdedigen. Dordt was immers de vijand geworden! Kleinzoon Daniël V breidde het kasteel verder uit met een grotere zaal, een verdiepte toegangspoort en een nog zwaardere bewakingstoren. Tot 1418 werd het kasteel bewoond door de kleindochter van Daniël VI.
Het is niet precies bekend hoe het kasteel een ruïne werd. Het verhaal gaat dat het tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten is vernield. Dordrecht hing de Kabeljauwen aan en de familie in het kasteel de Hoeken. Veel stenen werden weggehaald door de inwoners van Dordt, die gebruikt werden voor de stadsmuur. Een ander verhaal luidt dat het kasteel tijdens de Elisabethsvloed in 1421 overstroomd is en onbewoonbaar werd.
Het is dus onzeker en niet duidelijk gedocumenteerd hoe de verwoesting tot stand is gekomen.

(Bron: indebuurt.nl/dordrecht ; 5 juli 2026
Foto: Albert Speelman)

Politiek en Erfgoedvereniging Heemschut eisen actie bij Oude Koningshuys

In Sassenheim ligt het rijksmonument Het Oude Koningshuys uit 1628. Sinds ruim twee jaar wordt er gesloopt en verbouwd aan het gebouw. Er is een zwembad in de achtertuin aangelegd en een grote toegangspoort is geplaatst, die het zicht op het monumentale gebouw wegneemt.
Voor al deze verbouwingen zijn vooraf geen vergunningen aangevraagd. Dit leidt tot toenemende weerstand in de politiek, maar ook bij het Heemschut. De fractie van Teylingen Met Elkaar bestookt het college van burgemeester en wethouders met schriftelijke vragen om opheldering. De Erfgoedvereniging het Heemschut eist herstel n de oude staat. Dit kan prima gebeuren aan de hand van oud fotografisch materiaal.
Inmiddels ligt de rol van de gemeente ook onder een vergrootglas. Er zou een mondelinge mededeling gedaan zijn dat voor de aanpassingen binnen en buiten geen vergunning nodig is. Maar het betreft een Rijksmonument en die zijn wettelijk beschermd. De politiek wil nu weten hoe deze situatie heeft kunnen ontstaan: is de gemeente wel goed op haar taak toegerust? Recent heeft de eigenaar met terugwerkende kracht wel een vergunning aangevraagd voor de toegangspoort, maar niet voor de overige werkzaamheden.

(Bron:De Teyding, 2 juli 2026
Foto: Albert Speelman)

Huys ten Donck viert jubileum met speciale editie van de Donckse fair

Het Huys ten Donck bestaat 180 jaar met 350 jaar familiegeschiedenis verbonden met het landgoed. Vandaar dat er eind augustus een speciale editie van de jaarlijkse fair was met allerlei evenementen.
Actueel nieuws is dat het huis volledig in de steigers staat.

De eerste grote ingreep is het herstel van het dak. Er wordt bewust gekozen voor vakmanschap en het overdragen van kennis hierbij. Een voorbeeld hiervan is het schilderwerk waarbij gekozen wordt voor lijnzaadolieverf, plantaardig, duurzaam én een uitstekend bindmiddel voor verf.
Het park ondergaat ook herstelwerkzaamheden: donateurs en sponsoren kunnen een boom doneren of een heel parkdeel sponsoren, zoals de Moestuin of de eeuwenoude Slangenmuur of de bruggen.

(Bron:buitenplaatshethuystendonck.nl; nieuwsbrief zomer 2026 - Foto: Albert Speelman)

Vriend aan het woord; Sicco de Jong van Landgoed Calorama

Sicco de Jong is directeur-beheerder van de buitenplaats Calorama, die valt onder de Stichting Calorama. De naam Calorama komt uit het Oudgrieks en betekent mooi uitzicht (Denk aan panorama!). In de zeventiende eeuw begon het landgoed als een kruiden- en bloembollenkwekerij. Dit heeft nog tot in twintigste eeuw geduurd. Je kunt het nog zien aan de houtwallen op de buitenplaats. In de negentiende eeuw werd het huis verbouwd, vergroot en verfraaid tot de huidige buitenplaats met prachtige houten serres aan de voorkant. Er werd rond het huis een tuin in landschapsstijl aangelegd zoals gebruikelijk in deze tijd met vijvers, eilanden, een theekoepel en veel paden. Ook een rozentuin met rozenteelt werd toegevoegd, één van de oudste rozentuinen uit Nederland.
De laatste particuliere eigenaar was H.M. baron Taets van Amerongen van Renswoude. Hij overleed in 2015. Het huis was sinds 1848 in het bezit van zijn familie. De Stichting Calorama heeft de taak om het buiten en het landgoed in stand te houden.
De directeur-beheerder komt al vijftig jaar op het landgoed en is begonnen met het oppassen op het huis wanneer de baron op vakantie was. In de loop der tijd is hij de rechterhand van de baron geworden.
Alles in het huis is nog zoals het was toen de baron overleed. Maar dat betekent wel dat het zeer beperkt toegankelijk is voor bezoekers. Soms is het mogelijk om binnen te kijken via de serredeuren.
Op de Dag van het kasteel waren er meer dan 800 bezoekers op het landgoed. Er zijn ook veel meer activiteiten: vanaf 1 maart de stinzenwandelingen, concerten op Noordwijk Kamermuziekfestival en het Zomerlichtfestival.
Om alles in stand te houden moet er geld verdiend worden. Daarom worden de oude kruidenschuren verhuurd.
Calorama is op bepaalde dagen open voor het publiek. Kijk voor de data van de activiteiten op www.calorama.nl.

(Bron:sKBL; 2 juni 2026 - Foto: Jurgen van der Kooij)

Buitenplaats Trompenburgh tijdelijk open

Gedurende ruim twee maanden, eindigend op 20 september, is/was het mogelijk om in het weekend een rondleiding te krijgen door het zeventiende-eeuwse monument in ’s-Graveland, terwijl de restauratie nog in volle gang is. In 2027 zijn de restauratiebezigheden afgerond en opent Trompenburgh de deuren voor publiek. De opbrengsten komen volledig ten goede aan de restauratiekosten.
Sinds 2020 wordt door de eigenaar, Monumentenbezit, gewerkt aan restauratie door herstel, verduurzaming en ook de nieuwe aanleg van de tuin. De oorspronkelijke formele uitvoering met lanen, eilanden in vijvers en een boomgaard wordt opnieuw aangelegd. Langs de lanen groeien er weer linden en iepen en in de boomgaard zijn oude fruitrassen geplant.

(Bron:De Erfgoedstem, 29-6-2026 - Foto: A. Speelman)

Vergeefse moeite

In 2018 heeft de VKHZ in een brief aan de B&W van Rotterdam haar zorgen geuit over de staat van het landhuis Landzigt gelegen aan de 's Gravenweg. De staat van het huis was toen al niet al te best, maar tijdens een storm in januari 2018 was er een boom op het pand gevallen.
Het huis verkeerde al jaren in zeer slechte staat (zie "De Buitenplaatsen van Kralingen" deel 1, pag. 2 in de map Kastelen en historische buitenplaatsen).
Een aantal jaar geleden werd het pand door een projectontwikkelaar gekocht van de erfgenamen van de laatste particuliere eigenaar.
De gemeente eiste restauratie van het pand hetgeen de projectontwikkelaar toegezegd heeft. In een latere fase stelde hij voor het af te breken en in kopie te herbouwen. Dit was door de gemeente geweigerd.
Helaas sloeg het noodlot toe en brak er brand uit in het pand. Vlammen sloegen uit het pand en er kwam veel rook vrij. Vloeren en plafonds moesten worden gesloopt om het vuur volledig te doven. Waardoor de brand is ontstaan is nog niet bekend. De politie doet onderzoek en sluit brandstichting niet uit.
In de 70er jaren gebeurde ook al iets dergelijks met de Ypenhof.

(Bron:AD, 28-9-2026 - Foto: Tom Riedijk)

Stichting Vrienden van de Hollandse en Zeeuwse Kastelen en Buitenplaatsen

Het bestuur:
Voorzitter:
drs. Victor Salman – vz@vkhz.nl

Secretaris:
drs. Leander Jansen - info@vkhz.nl

Penningmeester:
Willem Donselaar – pm@vkhz.nl

Vicevoorzitter / website:
Jurgen van der Kooij – webmaster@vkhz.nl

Excursie commissie:
Vacant / **Alg. bestuurslid**
Jurgen van der Kooij

Algemeen:
Medewerker Nieuwsbrief:
drs. Kitty Jansen
nieuwsbrief@vkhz.nl

Redactieraad:
drs. Mathieu Fannee / **Alg. bestuurslid**
dr. ir. Taco Hermans
drs. Hans Koot
Jurgen van der Kooij

Mailadres redactie:
redactie@vkhz.nl

Website :
www.kastelenhollandzeeland.nl
Web-archief :
www.vkhz.nl

Facebook:
facebook.com/vkhznl
Beheerder: drs. Marca Bultink

IBAN-nummer: NL87 RABO 0310 8937 71
KvK-nummer: 66328810
RSIN-nummer: 856496881

Volg ons ook op facebook

facebook.com/vkhznl

Bezoek onze website:

www.kastelenhollandzeeland.nl